

1. Felsefe için;

Descartes; "Hikmeti incelemektir."

Bergson; "Maddeyi konu edinen bilimlerden ayrı bir sahası ve ayrı bir yöntemi olan bağımsız bir ilimdir."

Farabi; "İnsanın kendini bilip tanınmasıdır." der.

Bu açıklamalardan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Filozof bulunduğu çağı özelliklerini taşır.
- B) Filozoflar eleştirel bir düşünceye sahiptir.
- C) Bir filozofun görüşü başka bir filozofu etkiler.
- D) Filozoflar toplumdan bağımsız yaşarlar.
- E) Filozoflar aynı konuda birbirlerinden bağımsız düşüncüler.

2. Bir sofist olan Protagoras'a göre, varlığın bilgisi kişiden kişiye değişir. Yani akıl, varlığın bilgisini kesin olarak bilemez. Bu nedenle Protagoras relativist bakış açısıyla "Rüzgar üşüyen için soğuk, üşümeyen için soğuk değildir." demiştir.

Protagoras'ın bu görüşünü aşağıdaki yargılardan hangisi destekler?

- A) Matematik pozitif bir bilimdir.
- B) İnsan değişmez olanın bilgisine sahiptir.
- C) Doğru bilgi, duyuşal verilerin bildirdikleridir.
- D) İnsan mutlak gerçeği bilebilir.
- E) Gerçeğin algısı insana göre değişir.

3. Felsefe, insanı, evreni ve değerleri anlamak için sürdürülen en geniş bir açıklamadır. Felsefenin özü, herhangi bir bilgiye sahip olmak değil, bilgiyi aramak ve amaç edinmektir. Bu nedenle felsefede cevaplardan çok sorular önemlidir.

Bu açıklamaya dayanarak, felsefi bilgiyle ilgili aşağıdaki özelliklerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kendi içinde tutarlıdır.
- B) Gerçeğe sorularla ulaşmaya çalışır.
- C) Kişisel ve yaratıcıdır.
- D) Birleştirici ve bütünleştiricidir.
- E) Bilimsel verilerden yararlanır.

4. Batı'da uzun Ortaçağ dönemi boyunca büyük bir duraklama içerisine giren bilimsel faaliyet, XV. ve XVI. yüzyıllarda yaşanan Rönesans sırasında yeniden hızlanmıştır. Bilimlerin felsefeden ayrılma süreci bu dönemde hız kazanmıştır. Rönesans, başta bilim ve felsefe olmak üzere, kültürün çeşitli alanlarında gerçekleşen bir yeneden doğuş dönemini temsil eder. Bu dönemde din ve felsefe karşısında belli bir bağımsızlık elde eden bilim, hızlı adımlarla ilerlemeye başlamıştır.

Bu parçaya dayanarak Rönesans'taki bilimsel faaliyet hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yenilikler Ortaçağ düşüncesine göre biçimlenmiştir.
- B) Büyük bir bilimsel atılım yaşanmıştır.
- C) Düşünce biçiminde değişme olmuştur.
- D) Otorite kabul edilen dogmalardan kopma görülmüştür.
- E) Farklı bilim dalları ortaya çıkmıştır.

5. Nietzsche : "Bilim bir şeyi bilgi haline getirdikten, bir problemi çözdükten sonra, artık onun üzerinde durmaz. Çünkü o herkes için aynı olan bir bilgi niteliği kazanmıştır. Halbuki sanatta böyle bir durum yoktur. Sanatçı ve nesne arasındaki bağ kişiden kişiye değişiklik gösterir; fakat hiçbir zaman bilgi alanında olduğu gibi terk edilmez." der.

Burada sanat bilgisinin aşağıda verilen özelliklerinden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Olması gerekeni belirlemesi
- B) Evrensel bir nitelik göstermesi
- C) Subjektif bir özellik taşıması
- D) Güzel olana yönelmesi
- E) Hayal gücünün etkili olması

6. Metafizik, varlığın ve bilginin özüne ait problemlerin disiplindir. Metafizik bilgiler kendi içlerinde sistemli ve tutarlıdır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi metafizik bilginin özelliklerinden biri olamaz?

- A) Bilimin sunduğu sınırlar içerisinde kalmaz.
- B) Akıl ve mantık ilkelerine uymaz.
- C) Varlık hakkında genel bilgiler verir.
- D) Çözülmemiş sorunlarla uğraşır.
- E) Soyut kavramlara dayanır.

7. La Mettrie: "Ruhsal hayattaki bütün oluşumlar organik hayatın ürünüdür. Ruh, fiziki organizmaya bağlıdır; onun bir fonksiyonudur."

Karl Marx: "İnsan beyni doğanın ürünü, düşünce de fiziki olan beynin fonksiyonudur."

Varlığın ne olduğunu açıklayan bu filozofların düşüncelerini aşağıdaki yargılardan hangisi desteklemektedir?

- A) Varlık bir oluşturdur.
- B) Varlık maddedir.
- C) Varlık ideadır.
- D) Varlık hem düşünce hem maddedir.
- E) Varlık bir fenomendir.

8. Felsefenin sanatla ilişkisi, her ikisinde de ortak olan insana özgü bir anlayış, varlığı ve hayatı yorumlayış, sıradanlığı aşan bir kavrayış ve yaratıcı bir zekâda kendini hissettirir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi felsefe ile sanatın ortak özelliğidir?

- A) Tutarlı olma
- B) Eleştirel olma
- C) Genel olma
- D) Sistemli olma
- E) Öznel olma

9. Bir düşünür; "Sanat, yalın bir oyun değil, yaratıcı, üretici bir oyundur." demiştir.

Bu düşünürün sanat anlayışı aşağıdakilerden hangisinde belirtilmiştir?

- A) Sanat doğanın bir yansımasıdır.
- B) Sanatçının yaptığı bir taklitten ibarettir.
- C) Sanat özgün olanı yaşantıya konu yapmaktır.
- D) Sanat gerçeğe ulaşmaya çalışır.
- E) Sanat özgürlüğe kavuşma aracıdır.

10. Aydınlanma, insanın düşünme ve değerlendirmelerinde din ve geleneklere bağlı kalmaktan kurtulup, kendi aklı, kendi görgüleri ile hayatını aydınlatmaya girişmesidir.

Buna göre aydınlanma felsefesinin temel niteliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilimsel çalışmalara güvensizlik duyma
- B) Belirli otoritelere uyma
- C) İnsan hayatının anlamını ve düzenini akılla açıklama
- D) Düşünce ve değerlendirmelerde dine bağlı kalma
- E) Değişimlere kapalı olma

YANITLAR

1-E 2-E 3-B 4-A 5-C 6-B 7-B 8-E 9-C 10-E